

Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

Seizoensgebonden peilbeheer

*Als maatregel voor het
toekomstbestendig
ecologisch systeem*

juni 2009

Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

www.markermeerijmeer.nl
secretariaat: 0320-265 497

Seizoensgebonden peilbeheer

De Stuurgroep Toekomst Markermeer-IJmeer onderscheidt vier ecologische maatregelen om het gebied ecologisch toekomstbestendig te maken: de bestrijding van het slibprobleem, de realisering van een seizoensgebonden peilbeheer, de aanleg van een grootschalig oermeeras en van land-waterovergangen.

Sinds de aanleg van de Afsluitdijk is de getijdendynamiek weg uit de voormalige Zuiderzee. Rijkswaterstaat hanteert voor het IJsselmeer een kunstmatig peilbeheer. Vanaf de aanleg van de Houtribdijk geldt dat beheer apart ook voor het compartiment Markermeer IJmeer. Nu kent het Markermeer IJmeer een kunstmatig, tegennatuurlijk peil. Het water staat hoog in de zomer en laag in de winter. Vanwege de aanvoer van smeltwater zou vrij hoog in de winter en hoger in het voorjaar logischer zijn. Ook zou normaal, natuurlijk, zijn dat het peil in de zomer naar beneden uitzakt omdat de aanvoer minder is en er verdamping optreedt.

Bepalend voor het peilbeheer zijn de criteria veiligheid (door klimaatverandering komt er meer water op het IJsselmeergebied, vooral door aanvoer vanuit de IJssel) en zoetwatervoorraad (vanuit landbouw en natuur in de Utrecht-Hollandse veengebieden en in Groningen en Friesland is er steeds meer behoefte aan zoetwater).

Het seizoensgebonden peil volgt binnen de normen voor veiligheid het ritme van de grote rivieren. En is zo net iets meer natuurlijk dan het huidige peilbeheer in het Markermeer en IJmeer. Het komt erop neer, dat het water in het voorjaar hoger staat dan in het najaar en dat het hogere peil in de loop van de zomer "uitzakt" naar het lagere peil in het najaar. Dat heeft ecologisch heel veel voordelen. Tegelijk wordt er voorzien in het goed kunnen opvangen

van het water van de rivieren in het najaar, maar ook dat er in de zomer voldoende drink- en zoetwater is voor het achterland.

Op basis van literatuurstudie constateert Bureau Deltares dat een seizoensgebonden peil door overstrooming van oeverzones in het vroege voorjaar en het later weer droogvallen tijdens het groeiseizoen een grotere verscheidenheid aan vegetatie en daarmee verschillende habitats kan bewerkstelligen. Voorwaarde om de natuur vooruit te laten gaan, is dat er ook grootschalige land-waterovergangen worden aangelegd.

Het talud van deze oeverzones bepaalt namelijk hoeveel land onder water loopt en weer droogvalt. Verder lijkt een seizoensfluctuatie van 65 tot incidenteel 100 cm volgens Deltares wenselijk, terwijl de marge nu nog geen 30 cm bedraagt.

De aanname is dat het water zoet blijft en het waterpeil niet met de zeespiegel meestijgt. Nu het kabinet in navolging van de Commissie Veerman het peil van Markermeer IJmeer loskoppelt van het IJsselmeer en alleen dat laatste één tot anderhalve meter wil laten stijgen, neemt de kans op verwezenlijking van de Toekomst-agenda toe. Ook is geen dijkverhoging nodig.

De bovengrens wordt bepaald door het criterium veiligheid.

Nadelen zijn er ook. Bij een peil dat lager ligt dan 30 cm onder NAP kunnen er problemen optreden met de zoetwaterinlaat rond het Markermeer. Zakt het peil nog 10 cm meer, dan kan de grootste beroepsscheepvaartklasse niet langer met volle belading varen. Een peilverhoging tot wat qua veiligheid kan, levert deze klasse geen hinder op. Anders is het gesteld met de recreatievaart. Stijging of daling van het peil kan hinder geven aan een klein deel van de recreatievaart, feitelijk alleen aan boten met de hoogste masten en grootste diepgang.